

Ред. № 5294/21. 11. 2016г.

екз: 8

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Валери Велков Иванов, професор в катедра “Политики, стратегии и отбранително планиране” от факултет “Национална сигурност и отбрана” на Военна академия “Г. С. Раковски”

гр. София, 1504, бул. “Евлоги и Христо Георгиеви” 82,

сл. тел. 02/92 26 615; GSM: 0887 25 51 51

e-mail: val.ivanov@abv.bg

за научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност “професор” за военнослужещ в област на висшето образование 9. “Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело“, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ по учебната дисциплина „Артилерийска стрелба и управление на огъня на артилерийските подразделения” за нуждите на катедра „Артилерия“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в НВУ „Васил Левски“, публикуван в ДВ, бр. брой 68 от 30.08.2016 г.

на кандидата:

полковник доцент доктор инж. Сашо Стефанов Евлогиев, доцент в катедра „Артилерия” на Факултет „Артилерия, ПВО и КИС” при НВУ „Васил Левски”

гр. Шумен

2016 г.

1. Описание на представените за рецензиране по конкурса материали - монографии, учебници, свидетелства и патенти, статии и доклади.

За участие в конкурса кандидатът полковник доцент доктор инж. Сашо Евлогиев е представил за рецензиране **общо 31 публикации с обем 901 страници**, от които монографични трудове – 1 брой, учебни пособия и учебно-методически разработки – 21 броя, научни доклади на национални и международни научни конференции – 9 броя, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и в конкурса за академичната длъжност „доцент”.

От общия списък с предоставените ми за рецензиране материали 15 броя са авторски, а 16 броя са в съавторство, като общо 4 броя от тях вече са утвърдени и влезли в сила регламентиращи документи в Българската армия – ръководства, наставления и курсове за подготовка и използване на формированията от полевата артилерия.

Въздържам се от рецензиране на общо 4 броя материали – методики № 11 и 13 от Списъка на научните трудове и 2 броя доклади (№ 1 и 5 от т. 2). Става дума за 2 броя методики – за изграждане на Система за управление на качеството за обучение и за провеждане на семестриален изпит по учебната дисциплина „Вътрешни работи, обществен ред и сигурност“, които нямат връзка с научната специалност и професионалното направление обявени в конкурса, както и доклади, касаещи борбата с футболното хулиганство и сигурността на спортните съоръжения, които според мен нямат отношение към учебната дисциплина, изискваща се в конкурса.

След анализ на представените трудове открих известно разминаване между посочения обем на трудовете (2 бр. научни доклади) които са разработени в съавторство и затова като цяло **приемам за рецензиране 27 броя научни труда, с общ обем 783 страници.**

От трудовете които приемам 6 броя са авторски, 14 броя са разработени в съавторство или в рамките на работни колективи, а общо 7 броя са доклади, разработени и представени на национални и международни научни конференции.

Всички публикации са в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело” и съвпадат с

изискванията на научната специалност и учебната дисциплина, изискуеми в обявения конкурс.

2. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата.

Анализът на представените ми за рецензиране трудове на полковник доцент доктор инж. Сашо Евлогиев показва, че същият работи активно, целенасочено и задълбочено в областта на подготовката и използването в боя и операциите на формированията от полевата артилерия, изследва различни аспекти на бойното използване на артилерийските формирования в специфични операции, както и основните принципи за бойното използване на артилерийския (реактивния, разузнавателния) дивизион, тяхната роля, задачи, бойния ред, реда за командване и управление и др. Всичко това пряко кореспондира с нужната квалификация и научната експертиза в обявения конкурс.

Анализът на предоставените за рецензиране научни трудове сочи, че кандидатът е съсредоточил своите научни търсения и изследователски интереси в няколко **основни тематични области**:

- анализ на бойното използване на артилерийските формирования, включително с използване на автоматизирани системи за управление на огъня, адаптиране на постиженията на съвременната световна военна наука и практика към национални условия при организиране, подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка, въоръжен с автоматизирана система за управление. Предложени са разнообразни варианти за бойното използване на артилерийски дивизион, представени са правила и процедури за разработване на практически разчети, което дава възможност за сравнимост на сили и средства на противостоящи групировки, за определяне на бойния потенциал на страните, на допустимите загуби на собствени и противникови обекти (цели) и групировки, като цяло и по направления, за определяне на центровете на тежестта, слабите и силни страни на противника и собствените войски и др. Значително място в рецензираните трудове от тази тематична област е посветено на изследване на възможностите за въвеждане на автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския

дивизион „Вулкан-С” ПИКИС, като са предложени варианти за бойно използване на артилерийски дивизион, снабден с автоматизирана система за управление и Методика за извършване на оперативно-тактически разчети при планиране на огневата поддръжка;

- изследване на състоянието на бойната подготовка на формированията от полевата артилерия, която включва тактическата подготовка, стрелбата и управлението на огъня и специалната подготовка и възможностите за въвеждане на нови принципи и подходи за нейното развитие, усъвършенстване и ефективно управление. Специално внимание е отделено на разработването на конкретни указания, правила и процедури по подготовката на стрелбата, включващи разузнаване, наблюдение и определяне местоположението на целите, на процедурите по определяне на данните за стрелба при пристрелка на цели, при поразяване на различни по характер цели – отделни, групови, неподвижни и движещи се, на стрелбата за поразяване при използването на артилерийските формирования в планинско-гориста местност при стрелба от закрити огневи позиции и с право мерене и др. Основен акцент се поставя на командирската подготовка - основните задължения на групите и подгрупите за планиране и координиране на СОП, възможностите за оценка на бойните загуби и на процесите на целеобразуване, целеразпределение и целеуказване на стратегическо, оперативно и тактическо ниво, с което се преследва непрекъснато повишаване подготовката на офицерския и сержантски състав и тяхната готовност за изпълнение на поставените задачи;

- разработване на методически указания, извеждане на принципи, правила и процедури за провеждане на теоретични и практически занятия със обучаемите, а така също и реда за оценяване на знанията и уменията на випускника за изпълнение на функционалните задължения на първа офицерска длъжност във формированията на полевата артилерия по време на семестриални и държавни изпити. Систематизирани са критериите за оценка на усвоените знания, навици и умения, степента на овладяване на учебния материал, възможностите за изпълнение задачите по планирането и координирането на огневата поддръжка в различните операции, уменията да използват артилерийското въоръжение при сложни и трудни условия на бойната обстановка и т.н. Разработените методики за провеждане на

тактически, тактико-специални и тактически учения с бойни стрелби дават редица указания, правила, подходи и изисквания за тяхната подготовка и провеждане, с цел повишаване уменията на военнослужещите да вземат решения в сложна и бързо изменяща се обстановка, да усвояват начините за борба със силен, добре снабден с технически средства, хитър и коварен противник, на разнообразна и непозната местност, при всякакви метеорологични условия, денем и нощем;

- изследване на въпросите касаещи основните характеристики на съвременните бойни операции, включително тези касаещи борбата с тероризма, анализ на възможностите за използване на метеобюлетини и полевите информационни системи в артилерийските формирования на Българската армия, както и някои подходи и механизми за повишаване на сигурността на обществото и гражданите, каквито са мероприятията и действията за защита на личните данни на гражданите.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Известно ми е, че кандидатът полковник доцент д-р Сашо Евлогиев преподава в бакалавърски и магистърски програми и специализации във факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“, с годишна аудиторна заетост около 350 часа.

От приложените документи е видно, че кандидатът има успешно ръководство в обучение на 2 докторанти, а в периода 2011-2015 година е бил ръководител на 2 дипломни работи. За високата стойност на педагогическата, научната и изследователска дейност на кандидата говори и факта, че същият е член на редица научни и регионални клубове и организации, привличан е за участие в разработването на учебни програми по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво - полева артилерия“. Участва в множество научни проекти, включително и провеждане на обучение на английски език по програмата „Еразъм+“, привличан е в научно жури на конкурси за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и за заемане на академични длъжности, както и за рецензирането на научни и учебни разработки. Кандидатът е търсен член на колективи, разработващи най-важните национални регламентиращи

документи по подготовката и използването на формированията от полевата артилерия на Българската армия.

Съгласно чл. 40, т. 7 от Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „В. Левски”, по точковата оценъчна система на показателите за заемане на академична длъжност „професор“ по дейности и показатели, кандидатът събира **2520 точки, при необходимими 1200.**

4. Основни научни резултати и приноси.

Основните резултати на кандидата са с научен и научно-приложен характер и могат да се сведат до следното.

Научни приноси:

- разширени и допълнени са съществуващите и са генерирани нови научни знания, свързани с бойното използване на артилерийските формирования, включително с автоматизирани системи за управление на огъня, изследвани са възможностите за въвеждане на автоматизираната система за управление на огъня на артилерийския дивизион „Вулкан-С” ПИКИС и са адаптирани редица теоретични постановки, свързани с процедурите и правилата за подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка;

- доразвита е теорията касаеща бойната подготовка на формированията от полевата артилерия чрез задълбоченото изучаване и анализиране на поуките от практиката при провеждане на съвместна огнева поддръжка в съвместните операции, на огневата поддръжка от компонентните командвания и маневрените формирования в операциите и е представена научна обосновка за прилагане на коефициенти за сравнимост на сили и средства на противостоящи групировки, определяне на бойния потенциал на страните, количеството на допустимите загуби, определяне на центровете на тежестта, слабите и силни страни на противника и собствените войски;

- получени са потвърдителни факти, доказващи необходимостта от въвеждане на нови принципи и подходи за усъвършенстване на командирската подготовка, включително чрез прилагането на нови методи и форми за обучение в обхвата на тактическата подготовка, стрелбата и управлението на огъня и специалната подготовка;

- обогатена е теорията свързана с подготовката и провеждането на тактически, тактико-специални учения и тактически учения с бойни стрелби, като е обоснована нуждата от спазване на принципа „да се учат войските за действие при различни ситуации”, чието фундаментално значение при съвременните условия значително нараства. Представени са нови подходи за обучение и предоставяне на знания за бойното използване на полевата артилерия, командването и управлението, координирането на огневата поддръжка и др.

Научно-приложни приноси:

- разработени са методологически указания, правила и процедури за организиране, подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка, както и варианти за бойно използване на артилерийски дивизион, снабден с автоматизирана система за управление;

- разработени и представени са нови форми, методи и процедури за провеждане на бойната подготовка на формированията от полевата артилерия, която включва тактическата подготовка, стрелбата и управлението на огъня и специалната подготовка, предложени са някои промени в основните елементи при подготовката и провеждането на тренировки и контролни занятия по стрелба и управление на огъня;

- формулирани са мерките за безопасност при изпълнение на огневи задачи по стрелба и управление на огъня с право мерене и от закрити огневи позиции, определени са критериите за оценка на огневите задачи, изведени са основните задължения на групите и подгрупите за планиране и координиране на съвместната огнева поддръжка, за оценка на бойните загуби и на процесите на целеобразуване, целеразпределение и целеуказване на стратегическо, оперативно и тактическо ниво;

- разработени са методически указания, правила, процедури и изисквания при провеждане на практически занятия, семестриални и държавни изпити по въпросите на организацията и управлението на формирования от полевата артилерия, както и използването на специализирани артилерийски системи и комплекси;

- работени са методологически подходи и съответни алгоритми за подготовка и провеждане на тактически, тактико-специални тактически

учения с бойни стрелби с формиранията от полевата артилерия, залагащи на съзнателността и активността на обучаемите;

- изведени са насоки за усъвършенстване на обучението на курсантите от специализация „Полева артилерия“ и студентите от бакалавърските и магистърските специалности, както и на съдържанието, методите и формите на обучение по тактическа подготовка на военнослужещите.

5. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката.

Анализът на предоставените за рецензиране материали сочи, че резултатите от научно-изследователската и преподавателската дейност на кандидата намират реално приложение в практиката, свързана с обучението на курсантите и студентите във факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в НВУ „Васил Левски“, усъвършенстването на бойната подготовка на командния състав от формиранията на полевата артилерия в Българската армия и развитието на формите и методите на обучение по организиране, подготовка и провеждане на стрелба и управление на огъня на дивизион за непосредствена огнева поддръжка. Те са силен тласък в развитието на научните изследвания и иновациите като цяло, както и нов момент в прилагането на правилата и процедурите в страните от НАТО в националната теория и практиката по използване на полевата артилерия в боя и операциите.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата.

От представените материали и документи става ясно, че кандидатът е активен участник в учебно-методическата, научната и научно-изследователската дейност, както в НВУ „В. Левски“, а така също и в процеса по разработване на основните регламентиращи документи по подготовката и използването на полевата артилерия в рамките на Министерството на отбраната и Командването на Сухопътните войски, поради което приемам посочените резултати за негово лично дело.

7. Критични бележки за рецензираните трудове.

Към представените за рецензиране материали могат да се отправят и някои критични бележки. Така например, в списъка с предоставените

материали се наблюдават по-малко научни публикации - доклади, статии, студии, а преобладаващата част са методики, правила, курсове и други нормативни и регламентиращи документи, което се създава усещането, че основните научни интереси са ограничени в рамките на една строго професионална дейност, каквато е подготовката и бойното използване на формированията от полевата артилерия на Българската армия. Вероятно по тази причина липсват обичайните и насочени най-вече към широката публика научни публикации, статии и доклади, задължително представени в различни национални и международни издания или научни форуми, и то на няколко езика.

Езикът в повечето случаи е строго професионален, изпълнен със специфични термини и понятия, вероятно затова понякога и недостъпен за неспециалиста. Разбира се, макар и рядко се срещат някои неточности, стилови и редакционни грешки.

Това разбира се не намалява стойността на научните резултати, още повече, че става дума за дългогодишна работа в тази специфична област, в повечето случаи работа в екип или колективи, която като резултати отдавна се е превърнала в нормативни и регламентиращи документи за подготовка и бойно използване на артилерийските формирования. Към тях следва да бъде добавено и наличието на характерните за преподавателя множество учебни пособия, методики и методически разработки, които му позволяват да изгражда своя собствена образователна школа и да се придаде публичност и достъпност на постигнатите научни и научно-приложни резултати.

Посочените слабости и критични бележки са с препоръчителен характер и не намаляват по никакъв начин стойността на научна продукция и изброените по-горе научни и научно-приложни приноси на полковник доцент доктор инж. Сашо Стефанов Евлогиев.

8. Лични впечатления за кандидата.

Познавам лично полковник доцент д-р Сашо Евлогиев от доста години, както като преподавател, началник на катедра и декан на факултет, така и като обучаем в Стратегическия курс на ВА „Г. С. Раковски”, като същият винаги е оставял у мен впечатление за високо ерудиран събеседник, уважаван от колегите си офицер, добър научен работник, изследовател и преподавател.

Тук ще си позволя да припомня още веднъж факта, че за последните десет години няма регламентиращ документ или теоретична разработка, касаеща подготовката и използването на полевата артилерия, който да е разработен без негово участие.

Нямам съвместни публикации с кандидата.

9. Заключение.

В резултат на анализа на предоставените ми материали и научната продукция като цяло на кандидата полковник доцент д-р Сашо Евлогиев мога да обобщя, че същите отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „Васил Левски“.

10. Оценката на кандидата.

Като имам предвид гореизложеното и забележимите научни и научно-приложни резултати в научната продукция на полковник доцент д-р Сашо Евлогиев, единствен участник в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ за военнослужещ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2. „Военно дело“, научна специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ по учебната дисциплина „Артилерийска стрелба и управление на огъня на артилерийските подразделения“ за нуждите на катедра „Артилерия“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в НВУ „Васил Левски“, **оценката ми е „положителна“.**

17.11.2016 г.

проф. д-р

Рецензент

Валери Иванов

